

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep.
0030 Oslo

Landbruks- og matdep.	
Saksnr.: 161726	Doknr.:
Mottatt: 08 JUN 2016	
Saksbeh.:	Ark.:
Kopi:	Avskr.:

Oslo, 7. juni 2016

Hørings svar – endring av forskrift om hold av storfe, utsettelse av løsdriftskrav (ref. 13/1006)

Løsdriftskravet er begrunnet ut fra dyrevelferdshensyn, og ble vedtatt i forbindelse med St.meld. nr 12 (2002-2003) om dyrehold og dyrevelferd. Det er faglig enighet om at et godt løsdriftsfjøs gir bedre dyrevelferd sammenlignet med et godt båsfjøs. Dette ble slått fast av Landbruks- og matdepartementets egen arbeidsgruppe i 2008(1).

Departementet foreslår nå å utsette løsdriftskravet ytterligere, slik at alle båsfjøs i eksisterende husdyrrom skal være tillatt til 2034. Begrunnelsen er at utfasing av båsfjøs ikke har kommet like langt som forventet.

Dyrevernalliansen er kritisk til de foreslåtte endringene i forskriften. Etter gjeldende forskrift fra 2004 er det to ulike tidspunkter for utfasing av båsfjøs. Fra 2024 er det krav om løsdrift for alle fjøs bygget før 1995 – altså 20 års overgangstid. Fjøs som er bygget eller vesentlig ombygget etter 1994 har fått utsatt frist til 2034 – altså 30 års overgangstid. Dette er veldig lange overgangstider, som også er gjort fleksible med tanke på byggetidspunkt og avskrivningstider. Fristene har allerede blitt utsatt én gang. Den opprinnelig planen var løsdrift for alle innen 2024.

Kravet bør ikke utsettes ytterligere

Dyrevernalliansen er uenig i ytterligere utsettelse av løsdriftskravet. Mange har allerede bygget nye løsdriftsfjøs. At enkelte bønder ikke har begynt denne prosessen allerede bør ikke premieres. Denne type utsettelse vil generelt svekke respekten for vedtak om dyrevelferdsregelverk med lang overgangstid, og gjøre det enda vanskeligere å sikre gjennomføring av denne type vedtak i fremtiden.

I stedet for å utsette kravet, bør løsningen være å prioritere midler og rådgiving for økt utfasing. Landbruks- og matdepartementet burde i større grad ha fulgt opp sitt eget vedtak med tilstrekkelige føringer og midler. Tilstrekkelige midler har vært forsømt lenge, og kan forklare hvorfor utfasingen ikke har kommet langt nok. At departementet har nedprioritert midler til omlegging bør ikke gå utover dyrene. Det er behov for et skippertak.

Slike investeringsmidler er gunstig for å nå flere sentrale landbrukspolitiske mål, ikke kun dyrevelferd. Landbruket sliter med dårlig rekruttering, nedleggelse og gjengroing av kulturlandskap. Et skippertak for å få fortgang i ombygging vil bidra til at flere unge ønsker å satse på landbruk. Opprettholdelse av fjøs over hele landet vil bidra positivt til kulturlandskapet.

Kompenserende tiltak – daglig lufting

For båsfjøs i drift etter 2024 skal det som kompenserende tiltak være krav om lengre beitesesong og lufting vinterstid.

Ifølge departementets arbeidsgruppe er det viktig at luftekravet vinterstid spesifiseres å være "i utgangspunktet **daglig** adgang til mosjon og fri bevegelse" (kilde 1, side 56). Å kun få luftet seg et par ganger i uka sikrer ikke ønsket effekt på helse eller velferd.

Departementets arbeidsgruppe har også påpekt at slik lufting vil innebære behov for midler til FoU og bygging av luftegårder (kilde 1, side 57):

(...) I deler av landet vil det trolig være praktiske hindringer for å mosjonere kyr daglig utendørs utenom beitesesongen. Mye nedbør øker faren for sundtråkking av grasdekket og kan medføre stor tilgrising av dyra. Både jorda og veiene kan i perioder være for glatte til at det forsvarlig å ha kyr ute. Bruk av innerom eller overbygde luftegårder kan være eneste praktiske løsning. Slike luftegårder kan kreve betydelig investeringer. (...) Det er behov for mer kunnskap om hvordan det best kan tilrettelegges for mosjon og fri bevegelse utenom beiteperioden for kyr på båsfjøs, og hvilken effekt tiltaket reelt sett har på dyrevelferd under norske forhold. (...)

Kompenserende tiltak - Behov for handlingsplan

Dyrevernalliansen ber om at departementet nå lager en handlingsplan for å sikre at kompensierende tiltak skal fungere etter intensjonen, og at en slik plan inkluderer behov for økonomiske midler til velfungerende luftegårder.

Vi anbefaler at det i forskriften innføres krav om journalføring av luftekravet, tilsvarende dagens ordning for økologiske båsfjøs. Ifølge Debio understreker journalføringskravet viktigheten av at luftingen faktisk gjennomføres (2).

Med vennlig hilsen

Marianne Kulø
sivilagronom og fagleder
(+47) 41 03 47 73
marianne@dyrevern.no

Kilder:

(1) Landbruks- og matdepartementet, *Dyrevelferdstiltak i storfeholdet i en bredere miljøpolitisk sammenheng*, Rapport fra arbeidsgruppe, 16. april 2008.

(2) Debio. "Loggføring ved lufting", URL: debio.no, publisert 3. juni 2011.